Ч. 139 Середа 24 червня (6 липня) 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостваx на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Комунікат вірноконституцийної партиї і справа необовязуючих нарад. — Побіда Американців і положенє в Сантхаго).

В конференциї вірноконституцийної більшої посілости німецкої в Празї, про котру ми вже доносили, взяли участь крім міністра дра Бернрайтера також ґр. Освальд Тун, ґр. Клям-Ґалляс, кн. Роган і ґр. Еренталь. Конференция тревала три години. Вчера видано комунікат о тій конференциї, в котрім каже ся, що конференция займала ся ситуацию політичною, але не ухвалила нічого. Що-до запрошеня ґр. Туна, щоби взяти участь в необовязуючих до нічого нарадах з президентом міністрів над его проектом в справі языковій, сказано, що его принято самим собою, а принятє то умотивовано тим, що вірноконституцийна шляхта готва завсїгди до спільної участи в ділї заведеня мира та поліпшеня відносин парляментарних.

До N. fr. Presse доносять з Праги, що проводирі партий поступової і людової постановили не приняти евентуального запрошеня ґр. Туна на конференцию, бо они стоять на на тім становищи, що лиш конференция проводирів всїх клюбів німецких могла би рішити, чи репрезентанти тих партий можуть взяти участь в нарадах чи нї.

N. fr. Presse каже, що поступованє більшої посілости есть лиш консеквенциею того самого становища, яке заняла партия тогди, коли дра Бернрайтера покликано до міністерства. Наколи би ухвала була відмовна і більша посілість не хотіла війти в ніякі зносини з правительством, то не можна би нїяким способом уникнути вибуху кризи в міністерстві. Нема сумніву — каже згадана ґазета — що більша посілість що-до самої річи есть в повній згоді з иншими партиями лївиці і в дальшім ході справи языкової не відлучить ся від них. Коли під взглядом форми поступає инакше, як прочі партиї і приймає запрошенє на необовязуючі наради, котре німецка партия поступова і партия людова відкинули, то робить се лиш з чемности для правительства, до котрого належить член партиї др. Бернрайтер.

Ухвала більшої посілости, чи радше еї постанова випливаюча з консеквентного еї поступованя есть великої ваги і поліпшає ситуацию для правительства, бо тепер мабуть і християнсько-социяльна ґрупа і ґрупа вільного союза (ґрупа Мавтнера) приймуть запрошенє. Може бути, що ті ґрупи приймуть ся дальшого посередничення межи прочими партиями а може бути, що остаточно і нїмецка поступова партия не зрече ся рішучо участи в нарадах, мимо того, що доси все ще гороїжить ся.

Ішпанцї стратили знов одну велику фльоту. Фльоти Сервери, що як би на свою погибель заїхала до порту в Сантхаґо, вже не ма. Американцї обходили вчерашнє сьвято народне — день независимости — з небувалою доси радостию і патриотичним жаром, бо адмірал Самсон прислав на той день слїдуючу депешу: Фльота, що стоїть під моїм проводом приносить народови з нагоди сьвята независимости в жертві величавий дарунок: знищенє цілої фльоти Сервери, з котрої нїчого не уратовано. В борбі згинув з наших один, а двох есть ранених. Страти неприятеля доходять мабуть до кілька соть люд ий. Ранених есть около 1300 а між тими і адмірал Сервера. В сій хвили есть в Сантхаґо де Куба розєм аж до вітрка до полудня, щоби людем, котрі не беруть участи в борбі, дати можність вийти з міста.

З Пляя дель Ест доносять знов, що Ішпанцї самі спалили свою фльоту уставивши еї вздовж побережа. Всї кораблї з виїмкою одного вилетїли у воздух.

З поля битви нема ще докладних вістий, але вже з тих, які наспіли, можна собі уявити досить легко образ цілої акциї і крок розпуки адмірала Сервери. Здає ся, що під ту пору, коли армія ґенерала Шафтера і повстанців затакували Сантхаґо від сторони суши і коли фльота ішпаньска була тим занята, що помагала пішому войску, фльота адмірала Самсона переофорсувала вїзд до порту і заатакувала з заду ішпаньску фльоту. Чи і який опір ставили тут Ішпанцї американьскій фльотї, доси ще не знати, але з дуже малих страт по сторонї американьскій видко, що Ішпанцї не були зовсїм приготовлені до відпору. Приперті до крайности, видко, не мали вже иншої ради, як ще лиш дїлом розпуки ратувати свою честь. З всїх наспівших доси вістий видко, що Ішпанцї самі спалили свою фльоту.

Вісти з Мадриду суть очевидно дуже непевні. І там вже говорять, що Сервера спалив свою фльоту, але після урядових депеш мало удати ся Сервері виїхати з порту на широке море і тут аж розпочала ся битва, котрої результат ще не звістний. Ба, мадридскі депеші говорять навіть, що ситуация в Сантхаґо поправила ся — але хиба лиш в користь Американців, бо ось як доносять з Льондону о знищеню ішпаньскої фльоти: В недїлю досьвіта хотїла фльота Сервери виплинути з порту на широке море, але фльота американьска сконцентрувала на пю весь свій страшенний огонь.

---

15)

Послїдна воля.

(Із шведского. — Віктора Гуґа Вікстрема).

(Дальше).

По сніданку вийшов я на короткий час, щоби відотхнути сьвіжим воздухом, а коло Ізи лишив доглядачку.

В темнім затінку готелевого города був приятний холодок і я сїв собі там.

В кілька хвиль опісля станув перед мною портер готелю.

— Вибачте, пане Смайс, що я Вас щось запитаю. Один з готелевих послугачів казав менї рано, що Ви мали дїло з якимсь крамарем, що продає ключі.

— З тим, що ключі продає — відозвав ся я.

— Ну, так, з тим, що то два рази до тижня продає ключ до сьвятинї Саломона або щось подібного.

— Ага — я вже пригадав собі, про кого бесїда — таже мав. — Або то може не его син украв ключ?

— Де-ж там. Він має спілку з крамарем старосьвітчини. Той драбиско, що Вас завів до тої буди, то его син. Коли який чужинець зайде де того крамаря і виторгує ключ, то той честний синок дає знати свому честному батькови. А старий сидить десь недалеко. Він іде тогди за тим, що купив ключ, зачіпить его де в догіднім місци, та розповідає ему історию того срібного ключа. Щоби бути зовсїм певним, то записують ще й адресу купуючого, щоби его старий на случай потреби міг відшукати. Але то їм вже не удає ся, бо всї лїпші готелї в Танґері знають ту їх штуку і не припускають его. Він найрадше старає ся де зловити такого чужинця на місті, н. пр. коло палати, куди кождий заходить, що тут приїде, і де рідко знайдуть ся люди, котрі знають того старого.

— А що-ж з ключем.

— Він підроблений, хоч правда, що одинокий в своїм родї, берлиньский фабрикат. Кажуть, що він має з десяток таких самих ключів, щоби був зараз другий під рукою, скоро хтось один купить і з ним поїде.

— Коли же его ключ фальшивий і має таку малу вартість, то чому-ж він розповідає ту свою історию і так просить, щоби ему его вернути. Таже він чи сяк чи так заробляє двіста пезетів на такій штуці.

— Бувають, бачите, такі дураки, що милосердять ся над ним, наслухавши ся оповіданя про его нещастє, та дають ему ще щось крім того. — Вибачте, пане Смайс, а Ви дали ему що?

— Три ґінеї.

— Вибачте за слово. Але бо й не одна розумна голова дасть ся підійти тому злодюзї.

— А чому-ж такому туманеню людий не зроблять раз конець?

— Та як же до того брати ся? Хтось продає ніби якусь старосьвітску річ, а другий випросить собі еї у того, що еї купив — от і все! Впрочім, Танґер то султанове місто і тут нема европейского суду.

Портер лиш злегка усьміхнув ся а відтак поклонив ся і пішов собі.

Як би не хороба Ізи, то я був би може якось взяв ся до того і научив того мантія розуму, але менї було тепер зовсїм щось иншого при голові.

Хороба Ізи погіршила ся. В ночи прийшло запалене мозку. На другий день була она без памяти, а в два дни опісля вже — не жила.

За цілий час еї хороби я майже без перерви сидів коло неї і держав еї за дрібоньку ручку. Я анї нічого не міг їсти, анї сон мене не брав ся, а коли часом і здрімав ся, то було то лиш нїби якесь приголомшенє, при котрім я завсїгди був ще при добрій памяти.

Я оплакував еї смерть, а ще більше спосіб, в який она розстала ся з сим сьвітом. Послїдні слова, які она ще при здоровій памяти сказала до мене, були: „Менї вже якось лекше". Пізнїйше не дала нїчим, анї словечком, пізнати по собі, що відзискала знову притомність.

Коби хоч однїсенький раз була опритомніла, коби хоч була ясним оком споглянула

Тогди Сервера, видячи, що не зможе видобути ся на широке море постановив сам знищити свої кораблї. Ішпанцї уставили свої кораблї вздовж побережа і на даний знак підпалили їх. Всї кораблї, крім одного фляґового „Віская“ вилетїли у воздух. Сей один оставший ся корабель мали Американцї забрати. Що стало ся з Серверою, доси ще не знати; після одних дістав ся він до неволї, після других був тяжко ранений і погиб.

Новинки.

Львів дня 5-го липня 1898.

— **Цїсарскі стипендиї.** З початком шкільного року 1898/9 будуть надані по дві стипендиї на унїверситетах в Градци і Інсбруцї, а по однїй на унїверситетах у Відни, Празї і Кракові для бідних слухачів чотирох виділів з утворених стипендий ім. Франц Йосифа і Єлисавети по 300 зр. річно в золотї. Убігаючі ся о ті стипендиї, мають внести власноручно написане, до Є. В. Цїсаря звернене подане і долучити до него слїдуючі докази: 1) метрику хрещеня або метрикальний витяг, 2) віридостойне сьвідоцтво убожества з поданем стану, відносин маєткових і родинних, а на случай сирітства сьвідоцтво опікунчої власти, о маєткових відносинах просячого, 3) сьвідоцтво іспиту зрілости, а коли убігаючий ся єсть слухачем унїверситету, сьвідоцтво зі зложених кольоквій або державного іспиту з другого піврока 1897/8, при чім замічає ся, що при рівних услівях мають першеньство ті компетенти, що доперва розпочинають унїверситетскі науки. — В поданях треба навести також і то, чи убігаючий ся побирає вже яку стипендию, а матуристи мають подати, на який виділ наміряють записати ся. Поданя мають ся внести найпізнїйше до дня 31-го липня 1898 до цїс. і кор. ґенеральної Дирекциї Найвисших фондів (k. u. k. General-Direction der A. h. Fonds k. k. Hofburg) у Відни. Поданя надіслані пізнїйше або незаосмотрені в приписані докази, не будуть увзгляднені.

— **Доповняючий вибір** одного члена ради повітової в Рогатинї з ґрупи міст, відбуде ся дня 10 серпня с. р.

— **Загальні курси унїверситетскі у Львові.** Професори і доценти львівского унїверситету зібрали ся оногди на нараду, в цїли утвореня інституциї загальних курсів унїверситетских. Ініциятива в тій справі вийшла від заряду Товариства курсів академичних для женщин. Нарадам проводив проф. др. Цвиклиньский, вказавши в довшій промові на потребу і вагу загальних курсів унїверситетских, особливо в нашім краю. За границею такі курси розвивають ся дуже успішно, особливо в Швециї, Данїї, Анґлїї і Америцї. Від трех лїт істнують они також у Відни. Всї інституциї ті утворені унїверситетами і остають під їх проводом. Приступаючи до ширеня просьвіти в як найширших верствах суспільности, унїверситети підіймають на ново задачу, яку сповняли перед віками, коли то загально опікували ся також образованем середним і низшим. І тепер унїверситети є тим жерелом знаня, з котрого раді-б черпати всї стани і заводи, в пересьвідченю, що найдуть тут відомости, оперті на критичних досьвідах, а вільні від якої небудь сторонничости. По тих загальних замітках представив предсїдатель намірену орґанїзацию загальних курсів унїверситетских подрібно і означив їх відношенє до унїверситету. По широкій дискусиї ухвалили збори однодушно звернути ся з просьбою до академичного сенату, щоби заняв ся з'орґанїзованем загальних курсів унїверситетских, котрі розпічнуть ся з найблизшою зимою.

— **Ювілей сьвященьства** обходить дня 6-го липня с. р., в день сьв. Йоана Хрестителя, о. Іван Ленкавский, греко-кат. парох в Підлужи коло Станиславова, де від 1848 року єсть без перерви сьвящеником.

— **Закінченє року шкільного в інститутї СС. Василиянок у Львові** відбуло ся ві второк, 28. н. ст. червня с. р. Інститутки, як відомо, побирають науки в публичних школах львівских, а в інститутї уділяють їм учителї і учительки науки житій сьвятих, церковного і сьвітского співу, та музики, руского язика і лїтератури, географії й історії Руси, естетики, нїмецкої конверсациї і ручних робіт жіночих. З нагоди закінченя року шкільного пописували ся отже інститутки перед численно зібраними гістьми. В заступстві протектора інститута явив ся Впр. архіпресвітер о. А. Білецкий з прелатом о. Туркевичем, і проводив іспитови. Мимо спеки, серед якої сидїли інститутки чотири години, відповідали они в загалї сьміло і свобідно, а сї відповіди були наглядним доказом пильної працї настоятелїв і інституток. Іспит з поодиноких предметів переплїтано продукциями співу і музики. По скінченім іспитї промовила інститутка п-на Назаревичівна, висказуючи свою радість, що можуть виховувати ся в релїґійнім і народнім дусї і дякуючи настоятелям і настоятелькам за їх щиру і ревну працю. Відтак промовив Впр. о. Білецкий. Згадав передовсїм, що покровитель інститута, хоч задля тяжкої недуги не міг явити ся, однак духом єсть посеред присутних, позаяк більшу часть своїх трудів жертвував для інститута, ним щиро все опікував ся, а також значну часть свого приватного заощадженого майна записав на удержанє і розширенє інститута. По молитві удали ся гостї до другої салї, де находила ся вистава ручних робіт. Роботи, котрих там учить п-на Барвіньска, всї були виконані вельми чисто і старанно, а визначали ся перед иньшими того рода виставами тим, що взірцї до тих робіт були взяті без виїмку з мотивів рускународних, гуцульских, україньских і т. п. Мальованя на дереві, гафти, вишивки, мережанє і т. п. показували наглядно, яке богатство представляє наша народна орнаментика, кілько в нїй гармонїї і краси і як все те дасть ся приложити до практичних потреб.

— **Руский інститут для дівчат в Перемишли.** В середу дня 29 червня відбуло ся закінченє року шкільного в рускім інститутї в Перемишли, в котрім є 6 кляс, від 3-ої почавши. В просторій сали, прикрашеній портретами Є. Св. Папи, Цїсаря, протектора інститута Пр. епископа Чеховича і бюстом Шевченка, географічними картами і рисунками учениць, розпочав ся попис інституток о годинї 9-ій і тривав до години $1\frac{1}{2}$, під проводом Пр. епископа Чеховича, в присутности окружного інспектора Релїнґера. Між гістьми були також директор Цеглиньский, крил. Хотинецкий і ин. сьвященики, богато пань, а зі Львова явили ся: о. Гузар і Барвіньский. Відповіди інституток виказували, що збір учительский строго придержує ся наукового пляну і вичерпує весь материал приписаний, та що інститутки набули певних і докладних відомостий з всїх приписаних пляном предметів і що та приватна школа відповідає всїм вимогом школи публичної. Можнаб лише бажати, щоби в науцї географії й історії, а так само й лїтератури більше звертано бачности на культурні і образуючі елементи а не обтяжувано западто памяти назвами і сухими датами. Окрім засобу набутих відомостий, можна було на інституткак бачити також вплив доброго вихованя, а так наука, як і вихованє видимо були проникнуті релїґійним і народним духом. По скінченю іспиту промовив до інституток Пр. Епископ. В красорічивій промові зазначив епископ своє признанє, що інститутки не тілько набули потрібного засобу ві-

---

на мене та могла сказати: Вілю, менї здає ся, що буду вмирати! Дякую тобі за все, чим ти був для мене! Не сумуй, мій малий! Твоя Іза, лиш твоя Іза!

І я був би єї обняв, був би цїлував єї волосєчко, єї уста, єї очи, а тогди була би она з усьміхом на лици заснула на віки, на моїх сильних руках, була би заснула від моїх заплаканих поцїлунків.

Та нї, так не стало ся! Іза вила ся в муках на постели, очи станули їй страшно стовпом, коли подивила ся на мене, а навіть вирвала свою руку з моєї. Не дала нї найменшого знаку, що мене пізнає, не було й слїду, що она ще при розумі!

О Господи, чого-ж ти так гніваєш ся на нас безсильних людий!

Коли минула борба з смертию, стала Іза знову такою як була перед тим. В своїй домовинї, прибрана мережевом та цьвітами, була така красна, як весняний ранок. Тепер знову усьміхала ся до мене, не боронила вже менї взяти єї за руку, та спочивала на Божих руках так, як би спала.

Я казав єї похоронити на анґлїйскім кладовищи та поставив на єї могилї хрест з написию: Іза.

Через слїдуючі два місяцї по єї смерти я не жив, лиш дихав. Я гадав, що собі смерть зроблю, але я так був слабий, що не міг того зробити. Мозок менї став нїби як вода а цїле тїло було як дуплаве дерево.

Але поволи моя молодеча сила житя стала знов верх брати. Охота до житя вертала назад, сила прибувала. Образ Ізи щезав поволи як красний сон, як блаженна згадка.

Перебувати цїле житє в Танґері менї не хотїло ся. Треба в сьвіт, в широкий і далекий сьвіт!

Коли я почув ся на стілько сильним, що міг удержати перо, написав я отсей лист:

„Сеньор Хаіме де Лябрана в Барцельонї.

„Сповняючи сумний і сьвятий обовязок подаю Вам до відомости, що Ваша пасербиця Іза померла тому два місяцї в Танґері. Запаленє мозку зробило конець єї житю.

„Причиною того, що я Вам зараз о тім не написав було то, що я аж тепер маю настілько сили, щоби взагалї до Вас написати.

„Ви дїлали як чоловік, що знає добре важність житя, я як розбуялий молодець. Аж тепер виджу ясно то, чого я підчас нашої стрічи не міг добре зрозуміти. Не віддає ся руки хочби й своєї пасербицї, молодому мужчинї, котрого не знає ся та може й не хоче ся знати.

„Ви преці не знали, хто я, і мусїли мати тим більше недовіре до мене. Але я рад, що можу Вам дати достаточний доказ того, що то не була „найбогатша спадкоємниця в Барцельонї“, котру я любив. Рівночасно з висилкою сего листу віддаю до депозиту в ішпаньскім консулятї в Ґібральтарі Ізинї брилянти. Тут в прилозї долучаю спис їх і потвердженє консуля, що їх одержав. Перстенї ми продали, щоби було за що жити, все проче ще єсть. Для себе не задержав я анї одного брилянта; згадка на покійницю єсть солїтером [1]) мого житя, схованим глубоко в оправі мого серця. Бувайте здорові!

Віллем Лїнкольн Рід“.

На другий день поїхав я на тамту сторону до Ґібральтару і залагодив все так, як було в листї написано.

Вернувши знову до Танґеру зробив я ревізию в моїй касї і знайшов в нїй чотириста пезетів та поїхав пароходом заатлянтийского товариства до Орану, а звідси дальше зелїзницею до Альжіру.

Я задумав вступити до францускої леґії чужинцїв, послїдного прибіжища всїх нещасливих, що вже не мають чого вхопити ся.

Глава трета.

Зараз по моїм приїздї до Тлемсен, де стояла на кватири леґія чужинцїв, представив ся я командантови компанїї і сказав єму, що хочу бути принятим за простого вояка до сего корпуса. Він кинув оком на мій паспорт, котрий я єму показав, хоч він того не жадав, і переконавши ся, що я умію по французски, дав менї формуляр просьби, котрий я виповнив. Головним условєм в тій просьбі було, що я обовязую ся служити бодай пять лїт. В два днї опісля мав я вже на собі французский унїформ.

Легкість, з якою чужинець може вступити до „Legion des Etrangers“ в Альжірі, має то до себе, що в ряди єї вступають люди всїляких кляс і станів, особи, що в сякий або такий спосіб стратили спосіб до житя та хотїли би на далекім становищи позабути на свій давний круг дїланя і щоби їх забуто. Ледви що там запитають, кілько кому лїт і якої він народности; нїхто за тим не слїдить, чи предложені леґітимацийні папери суть правдиві, чи нї, лиш з гори уважають ся они за правдиві; словом, приймають кого небудь, коби лиш не був калїка, слїпий або глухий.

Отже не дивниця, що оба ті полки, з яких складає ся леґія чужинцїв, представляє велику мішанину всїх народностий і давнїйших родів занятя. Так були н. пр. в моїм баталїонї пред-

[1]) Солїтер (від францускобо: solitaire) називає ся великий диямант, брилянт (шлюфований диямант) вправлений в золото, а від того називають иподї також і перстень з таким брилянтом „солїтером“, котрий дає ся комусь або лишає ся на памятку.

домостий з приписаних пляном наук, але що під проводом учителїв і учительок виховують ся в дусї сьв. віри і народности рускої. Недовіре, з яким з початку деякі відносили ся до інститута, не тілько зовсїм щезло, але Русини переконали ся, що нїгде дївчата не можуть найти такої доброї опіки, виховання і науки, як тут і для того з кождим роком росте число інституток, так що показує ся конечна потреба розширеня будинку. Владика-протектор указав також на те, щоби інститутки в часї вакаций не лише відпочивали і кріпили ся до нових трудів, але й щоби помагали своїм матерям, та крім того зближили ся до народу і приучували сільскі дївчата опрятности, ручних робіт жіночих і т. д. а також причиняли ся роботами до украшеня престолів і церков. Подякувавши ще настоятелям за їх ревну працю для інститута, удїлив Пр. Владика всїм свого архієрейского благословеня.

— **Катастрофа зелїзнича,** яка лучила ся перед роком під Коломиєю, є предметом розправи, котра розпочала ся 4-го липня перед коломийским трибуналом. На підставі доказового материялу, доставленого переважно черновецким адвокатом д-ром Вахтлем, яко заступником пошкодованих, внесла прокураториия обжаловане против трех зелїзничих функціонарів: Казимира Вилиньского, урядника руху, Маєра Вернера, бурмістра і Никифора Бабія, будника, о проступок з § 335 і т. д. зак. кар.

— **Самоубийство.** В Золочеві застрілив ся ротмістр уланів Кароль Лефлер, чоловік загально поважаний. До самоубийства довели нещастного довги, в які попав, аби платити довги инших.

— **Самоубийство і подвійне убийство.** Коломийска ґазета доносить: Перед тижднем щез з Коломиї рушникар при обороні краєвій, фельдвебель Ґустав Ніче. Аж в четвер довідали ся в містї, що він приїхав до Ключева, застрілив там одного господаря, пострілив єго жінку, а відтак третим вистрілом з револьвера відобрав собі житє. Пострілена жінка ледве вийшла з житєм з стодоли, де та пригода лучила ся, бо від стрілів займила ся солома в стрісї і коли сусїди налякані огнем прибігли до стодоли на ратунок, застали ранену женщину, а в стодолї два трупи, з котрих один згорів був вже на вуголь. Оногди виїхала на місце пригоди судово-лїкарска комісия.

Відозва до всїх любителїв нашої народної словесности.

Студиї над народною словесностю посувають ся у всїх народів тепер що раз дальше. І у нас зроблено вже не мало в сьому напрямі, особливо поза границями Галичини, та все-ж лишає ся ще богато неткнутим. Особливо на один відділ народної словесности не звернено у нас уваги: на фацециї та анекдоти, короткі а сьмішні оповіданя. До тепер опублїковано їх дуже мало, тай то найчастїйше по таких виданях, що хиба бібліоґрафам доступні. А кілько-ж то говорить ся у нас при ріжних нагодах про україньско-руский гумор! Де-ж його докази? От сей брак більшої збірки перлин народного гумору порішив ся я по змозї доповнити. Доси записав я около 500 фацеций і анекдотів в обємі 10—12 друкованих аркушів, та се лиш частина в морю. Тому же я звертаю ся нинї до всїх інтеліґентних людий, що мають яку небудь стичність з народом, особливо до своїх товаришів, що в часї вакаций будуть пробувати на селї, щоби записували фацециї та анекдоти, без огляду на їх зміст, бо занадто сороміцкі можна видати окремо лиш для ужитку учених, та щоби надсилали їх на мою адресу найдальше до кінця грудня 1898. При записї прошу тримати ся таких сказівок:

1) Треба записувати завсїгди відразу за оповідачем, як говорить, а не чекати, аж він скінчить, та тодї з розказаного зміст подавати. Що стиль вийде при тім може не гладкий, то нїчо не шкодить.

2) Треба заховувати в записках всї диялектичні признакі місцеві, не зміняючи в них довільно нїчого. По змозї належить подавати акцент над словами, коли одначе мав би його кто мильно подати, най лїпше не подає.

3) Правопись має бути в записках строго фонетична; писати проте: ныс (поса), сіль, Бох, ходиф, робиф, (або ходну, робпу), кажи, бпре, сило, світ, с [ш, ж] намість з, із, кісто, кімий, жиба, тильи і инколи так як говорять, а не послугувати ся лїтературною мовою.

4) Звертати увагу на те, як виражає ся народ про своїх сусїдів з поблизкого села, а з поблизької околицї, як про цїлі ґрупи народні (Бойків, Лемків, Гуцулів, Подоляків), як про чужі народи, про Москалїв, Поляків, Нїмцїв, Жидів, Циганів і т. д. Уважати, що нераз говорить про суспільні верстви: про бідних зарібників, богачів, урядників, купцїв шляхтичів, панів (Каньовского) і ин. Подати анекдоти про окружаючу природу, зьвірів, птахів і ин. Навести дотепи, насьмішки, шутки, гру слів і т. д. Всьо те буде становити важний причинок до нашої етноґрафічної лїтератури.

Адресувати прошу:

Володомир Гнатюк, Львів, ул. Академічна ч. 8.

— Предприємця до вимурованя церкви пошукує гр. кат. комітет церковний в Яворові. Плян і кошторис можна переглянути в урядї парохіяльнім. Оферти вносити належить на руки комітету до 20 липня 1898 р.

Господарство, промисл і торговля.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** оповіщує: „Ґазета Львівска“ оголошує доставу товченого і рафованого шутру, котрий в р. 1899 потрібний буде для ц. к. Дирекциї зелїзниць державних у Львові. Дотичні оферти мають бути на приписаних друках віддані найпізнїйше до 12 години в полудне, дня 10 серпня с. р. в ц. к. Дирекциї зелїзниць державних у Львові.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Вашінґтон 5 липня. Самсон потверджує, що цїлу фльоту Сервери знищено, а сам Сервера дістав ся до неволї.

Вашінґтон 5 липня. Місто Сантхаґо не хоче піддати ся; ґен. Шафтер визначив речинець аж до втірка до полудня (до нинї). Ґен. Мілес має поїхати за тиждень з великим войском Шафтерови на поміч.

Мадрид 5 липня. Після урядової депеші мало удати ся шпаньскій кольоннї під проводом полков. Ескаріоса переломити американьску лінїю облогову і дістати ся до Сантхаґо де Куба.

Порт Саід 5 липня. Фльота Камари вернула сюди назад.

Познань 5 липня. Президент правительства заявив предсїдателеви конґресу польских лїкарів, що особам заграничним не дозваляє ся участи в конґресї з причин загально-політичних, і длятого кождого заграничного, що приїде, буде ся уважати за влїзливого, а поліция заверне єго назад за границю. Участників зголосило ся звиш 800.

Вашінґтон 5 липня. Дюї доносить, що перша дивізия транспортових кораблїв прибула вже до Манїлї. Стан здоровля у войску есть знаменитий. Положене в Манїлї вдоволяюче.

— **Книгарня наукового тов. Ім. Шевченка** у Львові, улиця Академічна ч. 8. продає слїдуючі книжки: Вас. Чайченко. Під хмарним небом, поезиї часть І, 1 зр., Книга казок, поезиї часть II, 60 кр., Твори прозаїчні ч. І. 80 кр., ч. II. 80 кр., ч. III. 80 кр. — Записки Товариства імени Шевченка ч. І, II, III, IV. по 1 зр.— Тарас Шевченко. „Кобзар“ 2 томи 4·50 зр., з пересилкою 5 зр. — Павло Граб. Збірник поезий ч. І. 20 кр., З чужого поля. Переклади 20 кр. — Іван Сурик. Твори, з московского 10 кр. — Олекс. Колесса. Шевченко і Міцкевич 1 зр. — Ґерінґ-Герасимович. Що то є ґосподарність 30 кр. — Шевченко з бандурою над Днїпром 25 кр. — Осип Маковей: Поезиї ч. І. 20 кр. — Михайло Старицкий. В темраві, драма 20 кр. — Юлїй Верне. Подорож довкола землї 50 кр. — Молитвенник народний (фонетичний) 15 кр.

ставителї майже всїх народів европейских; я міг навіть здогадувати ся, що я був там не лиш один Швед, але я не мав охоти провірювати правду сего мого здогаду.

Я все ще не відзискав був мою молодечу свобідність, лиш замкнув ся сам в собі, сповняв совістно свою службу і менї було байдуже про цїлий сьвіт. Я роздумував сам над собою і став понурий. Ніякі жарти мене не брали ся, я чув ся заєдно утомленим і нїчим не інтересував ся. Все, чого я бажав, було лиш то, щоби час якось минав.

Але з часом годї було менї не познакомити ся з деякими з поміж моїх товаришів. В Тлемсенї мешкали ми у великих бараках, підчас розвідуючих походів лежало нас по десять під одним наметом, ми разом стравували ся і разом відбували вправи. Коли вправи скінчили ся, мали завсїгди хвильку для власної розривки. Ми ходили на прохід та ходили до войскової каварнї, де можна було дешево дістати вина. Підчас походів збирали ся ми разом в наметах, та балакали, кілько лиш влїзло ся, аж нас сон зморив і ми лягали спати.

Коли так минуло кілька місяців, настала в менї якась зміна. Наш полк вислано в похід до Фіґіґ, чотирнайцять днїв дороги через „малу Сагару“ та через гори Атляс, щоби там покарати сусїдне племя арабске, котре недавно тому зрабувало на француский боцї множество верблюдів та овець і забрало з собою.

Позаяк наш похід обчислений був на кілька місяців а треба було машерувати через пустиню, вели ми з собою яких триста верблюдів та мулів, що несли наші пакунки. З цїлим тим табором ішли „свагі“ та „ґуми“, значить ся правильна і неправильна кавалерия.

Було то в осени, в часї північно-африканьскої осени з великою спекою підчас дня та з студеними ночами. Душна спека лїта вже була минула, а з більшим холодом вернув назад і спокійний настрій у мене. Рана почала гоїти ся.

Чим дальше ми заходили в гори, тим веселїйше ставало менї на души. Менї було так, як тій рибі, що єї викинули з малого мілкого ставку, і она вже гинула, аж нараз дістала ся в сьвіжу воду великої шумячої ріки. Я чув ся з кождим днем здоровійшим і веселїйшим.

Одного дня, коли ми станули на довший час, щоби поснїдати, на вижинї, з котрої був величавий вид на доли і гори, кинув я оком на людий, що розложили ся були доокола мене.

Що за ріжнородність лиць та неоднакових типів.

Менї пригадала ся зараз наука мого вуйка Боба. Тут було в самім дїлї незрівнане поле до вправи; бо я мав тут дїло не зі звичайними вояками, що прийшли просто із своїх тихих сїльских домівок служити у войску, але з людьми, з котрих кождий по своему борикав ся в сьвітї, то сьміливо, то як боягуз, отверто або підступно, за добру або злу справу, і єго побили, роздратували та знївечили.

Моє око набирало бистроти. Я робив свої спостереженя, порівнаня та висновки. Кілько-ж тут винищених лиць, кілько важко задуманих очий, який тут зрезиґнований усьміх! А з другого боку, яким же дитинним і повним делїкатного дотепу був тут не один чоловік! Як тут неодин голосний сьміх не мав ніякого звуку! А яка дитинна веселість і наївний вираз пробивали ся в многих лицях!

Суть люди, що по програній головній битві вже не підоймуть ся; другі, мимо своїх тяжких ран, зачинають на ново бороти ся....

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).